

Osztályozás	
Tárgy	725.091
Hely	"1960"
Szerző	Szaló József
Cím	
Magyar Nemzet,	
1960. máj. 25.	

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Promontor — Budafok — XXII. kerület!

Korszerű munkáskerületté fejlődik a borkereskedők egykori városa

A Hazafias Népfront XXII. kerületi bizottságának munkatársai, kerületük, az ősi Promontorból lett Budafok múltját kutatva, megfejtették: miért szerepel a hajdani megyei jogú város címerében a sarló és a szőlőtöke. A filoxera múlt századvégi pusztítása előtt az idilliikus hegyvidéken szőlőművelésből éltek az emberek. Az idők aztán változtak: elpusztultak a szőlők és élelmes üzletemberek a bor tárolására használták a hegy gyomrát. Előbb azonban ki kellett vájni a hegyet. Hatalmas pincéket, folyosókat építettek a kibányászott kő helyén. Sok gyümölcs- és szőlőkertész utódjából lett bányász és kőfejtő. A csákány és kötőró kalapács azonban, mely etől fogva új munkajelvénye lett több ezer budafoki embernek, nem került rá a város címerére. Pedig itt csiszolták a terméskövek tizezreit, melyeket azután az Országház építéséhez hordtak el.

Megváltozott világ

Napjainkban Budafok, azaz már XXII. kerület, nemcsak külsőleg, de lakosságának összetételében is *gyökeres változásokon megy át*. Az ideai népszámlálás adatai szerint például a negyvenezernél valamivel több lakost számláló városrészt lakóinak már csak tíz százaléka foglalkozik földműveléssel.

Ha a látogató keresztül-kasul járja a nagykiterjedésű kerületet, könnyen azt lehetné, hogy a számadat téves. A Rózsavölgyvel, Budatétényvel, Nagytétényvel és Baross Gábor-teleppel kiterelvényesedett Budafokon a földművelés, főleg pedig a szőlő és gyümölcskertészet másodvirágzását éli. És így szemre ennyi földhöz arányitva kevés a gyár és üzem.

Aztán megtudjuk, hogy a virágzó természet, szépen művelt szőlők és gyümölcsösök éppen a statisztikát erősítik: a földek zöme a Béke és a Vörös Csillag termelőszövetkezet, a két egyesült, közös gazdaság szántóföldje és szőlői, gyümölcsösei. A nagy szövetkezet korszerű agrotechnikai módszerekkel gazdálkodik és kilencven családjára exportra termel gyümölcsöt, csemegeszőlőt, a nagyváros »gyomrának«, a piacnak, pedig zöltséget, friss kerti veteményt és primőröket. A szövetkezetiek dolgoznak a földek nagyobb részén, mert a többi kertész és gyümölcstermelő már kétlaki. Nemcsak a kerület üzemébe járnak dolgozni, hanem átellenbe, Csepelre és Budapest más, távoli kerületeibe is. A termelőszövetkezet paraszt-sága a kerületben működő Kertészeti és Szőlészeti Kutatóintézet virágzó tangazdaságában és mintakertészetében sajátítja el a korszerű gazdálkodást, a minőségi termelést.

Emberek a gáton

A földektől egy ugrásnyira, a Duna-parton kubikoló munkásokkal találkozom. Tizen, vagy tizenötven a Budapesti Szeszélesztőgyár munkásai, odébb egy árokkal az Állami Pincegazdaság dolgozói ásnak, majd a Falemezgyár és a Kartonlemez-gyár dolgozói, meg a gumigyáriak. Olyan lendülettel ásnak, mintha munkaveresenyben volnának egymással!...

Mondanom sem kell, kiderül, hogy valóban *versenyeznek*. Pedig társadalmi munkát végeznek. Önkéntes felajánlásuk, hogy még a »zöldár« előtt egy kilométeres szakaszon feltöltik a dunai védőgátat.

Délutáni műszak előtt, reggel hat óra óta dolgoznak. És délután rendezes ennyit majd a munka?!... Az már nekik megszokott iram — ezt mondják. Itt a májusi levegőn még fel is üdülnek, erőt gyűjtenek. És ásnak tovább.

Mi a fontosabb?

Budafok életében és fejlődésében jelentős szerepe van a lakosság önként vállalt társadalmi munkájának. Ezt a fontos megmozdulást — melynek például egyik mozaikja a gátépítés is! — a Hazafias Népfront kezdeményezte és szervezte tovább. Mert sok a tennivaló.

Régen szinte belefásultak itt az emberek, hogy nem történik semmi, a város nem fejlődik. Ma népfront-vitaesteken szólnak fel utcák fásítása, rendezése érdekében, a közlekedés javítása dolgában. Leveznek szerkesztőségekkel arról: mi fontosabb, sürgősebb munka: a Vár utca és Hosszú-hegy utca rendezése-e, vagy a vasúti felüljáró megépítése?!

Nikoletti Ferenc zománc-edénygyári munkás levelét hoztuk magunkkal. A tanácsban is, a népfront irodájában is azt mondták a felvetett problémákról: valóban sürgősök, megoldásra várnak. Ezekről már vitatkoztak az anketeken, lakóbizottsági értekezleteken, tanácstagai beszámolókon. Tulajdonképpen ezeken a megbeszéléseken indult el az önkéntes társadalmi munka is. Utcák fásítása, kultúrpark építése, járdák javítása, utak burkolása. *Hetvenezer forintos munkafelajánlással kezdődött, de végül hétszáz ezer forintos munkát végeztek el az emberek*, mert kedvet kaptak a további szépítkezésre, városrendezésre.

Ez volt a múlt évi mérleg. A végzett munka eredményén felbuzdulva idén már bátran vállalta a népfront 1 300 000 forintos önkéntes társadalmi munka szervezését.

Megvitatták a népfront-esteken a munkák sorrendjét. Mi fontosabb?! Első volt a gát. Most a vasúti felüljáró építé-

se következik. Sok ezer gyári dolgozó testi épségéről van szó. Műszak előtt, vagy után a Háros környéki gyárak dolgozói a vasúti síneken bukácsolva, vonatokat kerülgetve, veszélyes úton jutnak el üzemükbe, vagy mennek haza. A felüljáró építése a MÁV gondja is, de szívesen segítenek az építkezésnél.

Művelődési ház a raktár helyére

A lakosság összefogása könnyít tehát a kerületi tanács gondjain. Amennyivel több társadalmi munkát vállalnak, annyival több jut a költségvetés 28 millió forintjából és a közsegfejlesztési alap 21 millió forintjából közművek felújítására, villany- és vízvezeték-hálózat továbbfejlesztésére, a múlt évben már bevezetett gáz további szélesítésére, bekötő utak építésére, csatornázásra. Mert a hajdani Budafokon minden olyan avult, mint az óváros, szűk utcával, kutya-szarító utcaköveivel.

Szépek és érdekesek a távlati tervek, melyekben a többi között a földbesüppedő vén ház sorok lebontása is szerepel. Egyelőre azonban meg kell birkóznia a jelen komoly feladataival. Ha tehát elkészült a vasúti felüljáró és felavatják majd a Mátyás király utcában épülő nyolcvan tantermes új, modern iskolát, gondolni kell további lakótelepek építésére s a rég esedékes művelődési ház megépítésére. A

társadalmi munkát már erre is megszervezték.

Tíz nagyüzem több ezer dolgozója ajánlotta fel két keze munkáját, szabad idejét. Ezért is fejlődik a többi között ez a fiatal kerület.

Szaló József